

Нико не треба да буде изненађен, био сам на месту злочина и дан након убистава, састао сам се тада са породицама жртава, изразио сам им саучешће, које су они прихватили.

Изабран сам за председника Републике Косова, огромном већином посланичких гласова, укључујући и гласове представника мањинских заједница. Дакле, ја сам председник једне грађанске државе и председник свих. Треба да будемо свесни да када се наклањамо цивилним жртвама тиме показујемо да мислимо на њихове мајке, децу и породице, све оне који су изгубили вољене чланове, без обзира које су етничке припадности. Да будемо јасни, када мислимо на жртве, увек треба да мислимо и на агресоре у рату на Косову, али у целој тој трагичној причи о ратовима у бившој Југославији, о геноцидима у Босни и на Косову, име главног подстрекивача и главног извршиоца је било везано за Београд, са владавином Слободана Милошевића. Али, то не значи да треба да заборавимо или да игноришемо српске жртве, грађане Косова који су животе изгубили само што су били припадници истог народа као и окупациона власт - каже у разговору за Данас председник Косова Хашим Тачи, одговарајући на питање зашто се баш сада, после 17 година, поклонио пред српским цивилима убијеним после рата у селу Старо Грацко на Косову.

Тачи истиче да се „молимо и изражавамо жаљење за сваку жртву из било које заједнице, било када и од стране ма кога да је извршено, а очекујемо да и извршиоци буду осуђени, кад тад, што пре то боље“.

***Било је оптужба с обе стране због овог поступка, неки представници Срба као и медији у Србији су рекли да је то циничан поступак јер сте ви били лидер ОВК који је оптужен за послератне злочине према Србима, а неки Албанци су вас оптужили за издају. Како то коментаришете?**

- Национализам је болест која дотиче сваку државу и сваки народ, ми смо сведоци да и у Америци и у Европи има експанзије национализма и етноцентризма, који кривицу за све што је лоше увек траже код суседа. Истина је да ОВК није починила ни један једини злочин над Србима након рата, јер је ОВК демилитаризована од уласка НАТО снага. Ја сам потписао демилитаризацију и ја сам веома поносан што смо место у којем су се најбрже уклонили калашњикови са путева, у историји западних интервенција. Било је веома штетних појединачних поступака, било је напада ради освете или напада који су подстакнути материјалном коришћу против Срба након рата, али то нису била дела ОВК. Ја сам био политички лидер албанске гериле, али наши принципи су били потпуно исти као и принципи западних држава, против верског фундаментализма, као и против мржње као политичке платформе. Што се тиче напада од стране неколико Албанаца за овај мој поступак, поново понављам, ја сам председник свих, и понављам да мислим да је главни принцип хармоније на Косову то да већина увек мисли и да се стара о мањини. А о неким послератним незналицама не желим да се бавим.

*** Мислите ли да ће овакви поступци донети помирење између Срба и Албанаца?**

- Не желим да говорим у етничким терминима. Ово је жеља власти у Београду, да упрости све као да је у питању један етнички сукоб. Тамо се све време употребљава један етнички дискурс. Република Косово и народ на Косову треба да буду у миру са Србијом и народом Србије, јер смо суседи. Ово тражи и ЕУ, али ово такође заслужују наша деца. Ја сам коаутор Бриселског споразума о нормализацији, али видимо и сами да нормализација није довољна. Потребно нам је помирење. Ову поруку сам пренео и лидерима ЕУ. О овој фази помирења сам разговарао и са папа Франђом у једном дугом разговору током моје посете Ватикану, о томе разговарам и са америчким лидершипом. Да ли је могуће да заборавимо прошлост? Не, никако. Косово ће тек отворити поглавље проналажења правде по међународном судовима за Милошевићев геноцид и за то смо се веома добро спремили. Али, не можемо да будемо блокирани у прошлости и да се хранимо историјом. Ја подржавам пројекте, као што је пројекат Балканског фонда за размену младих, који је одобрен у Берлинском процесу. Срамота је да млади Срби или Косовари боље познају вршњаке у Француској или Немачкој него што се познају међусобно. Ово може изазвати нове конфликте, јер мржња долази из незнања. Међутим, да се вратим на срж вашег питања, слажем се да је Бриселски споразум имао јаку регионалну последицу, јер је помогао и Албанији и Србији да се приближе као суседи. Оно што смо ми у Приштини урадили, помогло је релаксацији односа између свих

држава и довело је до других процеса регионалне сарадње као што је иницијатива канцеларке Меркел и годишњих регионалних самита. Друго питање од животне важности за Косово и Србију, као и за наше народе, јесте расветљавање судбине несталих. Не треба само да оптужујемо једни друге, већ као прво да предузмемо одговорност, свака страна за себе.

*** Пуно сте говорили о новом облику дијалога и данас такође говорите о вашој улози у процесу дијалога у Бриселу. Формат разговора у Бриселу је био ограничен на премијере. Мислите ли да о помирењу треба да разговарате са Николићем?**

- Мислим да дијалог не треба да постане рутина, да то радимо само за очи и образ Брисела, а да код куће настављамо са дијалогом мржње. Шокирани смо језиком у таблоидима из Београда и језиком неколико политичара који користе када говоре о Косову. Кампања Србије против учлањења Косова у међународне организације има расистички призив и то је за жаљење. Поштовање духа споразума о нормализацији и наши поступци су битнији. Али нормализација се дешава. Да ли знате да је на северу Косова, током целе 2015. године било само пет међуетничких инцидената? Одлуке које сам предузео као премијер ради интеграције севера и током бриселских преговора донеле су „дивиденду мира“. Омекшале су ситуацију. Али, мир није довољан. Имамо потребу за новим радним местима, за развијеном привредом, за јасном ситуацијом и разменама међу нама. Ово се може постићи само помирењем и ја желим да томе дам мој допринос.

***Пре неколико месеци сте постали председник Косова, након осам година у извршној власти. Да ли мислите да сте достигли врхунац политичког деловања?**

- Ја сам политички ангажован око две деценије. Кад сам био студентски лидер, организовали смо неколико протеста и поступака против српске власти након уставних измена 1991. године. Много времена смо провели у илегалу уз мали број колега и колегиница и имамо цео свет као сведока да је ова управо мала шака људи успела да освоји симпатије и подршку читавог демократског света, тиме што је и НАТО интервенисао за ослобођење Косова. Након рата, изгубио сам на изборима и провео сам неко време у опозицији. Победио сам на изборима и прогласио сам независност Косова. Много смо радили да држава има највећи привредни раст на Балкану и то смо постигли. Сада смо признати од стране 112 држава и Косово је неповратна реалност. Као председник, желим да видим Косово у НАТО и у ЕУ. Верујем да ће се ова два процеса током мог мандата ојачати. Нисам уморан. Инспиришу ме деца коју видим слободне у мом насељу, или грађани Косова који данас уживају у нечему у чему ја и моја генерација нисмо могли. Надам се да ће и деца у Србији имати исте могућности и радићу на сталном дијалогу са свим суседима, да се ратна поглавља коначно затворе. Али, желим да нагласим да политика није мој живот. Председништво је мој излаз из институционалног живота косовске политике.

(Данас)